Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0421U102284

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 27-05-2021

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цьось Оксана Олександрівна

2. Tsos Oksana Oleksandrivna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 03.00.16

Назва наукової спеціальності: Екологія

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 11-05-2021

Спеціальність за освітою: вчитель біології та географії

Місце роботи здобувача: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): К 47.104.05

Повне найменування юридичної особи: Національний університет водного господарства та природокористування

Код за ЄДРПОУ: 02071116

Місцезнаходження: вул. Соборна, буд. 11, м. Рівне, Рівненський р-н., Рівненська обл., 33028, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Волинський національний університет імені Лесі Українки

Код за ЄДРПОУ: 02125102

Місцезнаходження: проспект Волі, буд. 13, м. Луцьк, Луцький р-н., Волинська обл., 43025, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 34.35

Тема дисертації:

1. Фітоіндикація в системі моніторингу екологічного стану приток верхів'я р. Прип'ять

2. Phytoindication in the System of the Ecological State Monitoring of the Upper Reaches Tributaries of the Prypyat River

Реферат/анотація:

1. Дисертація присвячена вивченню екологічного стану приток верхів'я р. Прип'ять та адаптації європейських підходів проведення фітоіндикації в системі моніторингу якості поверхневих вод. Проведено науковий аналіз об'єктивності та офіційного визнання індикаційних критеріїв оцінки стану водних екосистем. Встановлено приналежність приток верхів'я р. Прип'ять за дескрипторами Водної рамкової директиви ЄС та охарактеризовано загальні природні умови басейнів річок Турія, Вижівка та Цир. Дослідження зміни якості поверхневих вод за гідрохімічними параметрами в просторовій і часовій динаміці в репрезентативних створах спостережень виявили переважно II–III класи якості – стан «добрий-задовільний», ступінь чистоти «чиста-забруднена». Помічено, що визначальний вплив на формування якості води мають речовини трофо-сапробіологічного блоку, а часова динаміка величин гідрохімічних показників свідчить про вияв весняної самоочисної здатності та погіршення екологічних умов у літньо-осінній період. Вивчення флори водних та

прибережно-водних судинних рослин річок Турія, Вижівка та Цир виявило 69 видів, які належать до 44 родів, 25 родин, 4 класів, 3 відділів, які є представниками п'яти екотипів: гідрофіти, гелофіти, гігрогелофіти, гігрофіти та гігромезо- і мезофіти. За результатами проведеної фітоіндикаційної оцінки згідно з європейською методикою MMOR відзначено зміну екологічного статусу поверхневих вод на тестових ділянках русел досліджуваних річок від II класу (MIR=35,4-42,7) – добра якість, мезотрофний стан до III класу (MIR=31,2-34,8) – задовільна якість, евтрофний стан. Математичні залежності між отриманими результатами оцінки екологічного стану поверхневих вод річок свідчать про значний розмір ефекту між ними (□2 = 0,973-0,997), із відносно вищими значеннями під час зіставлення результатів за найгіршими значеннями ознак. За результатами проведення багатофакторної залежності запропоновані рівняння, що дають можливість використовувати макрофітний індекс як прогностичний критерій у системі моніторингу сезонної динаміки якості поверхневих вод приток верхів'я р. Прип'ять.

2. The thesis investigates the ecological state of the upper reaches tributaries of the Prypyat River and the adaptation of European approaches to phytoindication in the system of surface water quality monitoring. Scientific analysis of objectivity and official recognition of indicative criteria for assessing the state of aquatic ecosystems has been conducted. The belonging of the upper reaches tributaries of the Prypyat River has been established according to the descriptors of the EU Water Framework Directive and the general natural conditions of the rivers' basins (Turia, Vyzhivka, and Tsyr) have been characterized. According to the studies of the surface water quality changes in terms of hydrochemical parameters in spatial and temporal dynamics in representative observation sites mainly II–III quality classes have been revealed – the state of "good-satisfactory", the degree of purity "clean-polluted". It was noticed that the substances of the tropho-saprobiological block have a strong impact on the water quality formation, and the temporal dynamics of hydrochemical parameters indicate the spring self-cleaning ability and deterioration of environmental conditions in the summer and autumn period. The analysis of the aquatic and coastal-vascular plants of the rivers Turia, Vyzhivka, and Tsyr revealed 69 species belonging to 44 genera, 25 families, 4 classes, 3 divisions, which are representatives of five ecotypes: hydrophytes, gelophytes, hygrohelophytes, hygrophytes, and hygromeso- and mesophytes. According to the results of the phytoindication assessment, based on the European MMOR method, there is a change in the ecological state of surface waters in the test sites of the studied rivers from class II (MIR = 35,4-42,7 31.2-34.8) – good quality, mesotrophic state to class III (MIR = 31.2-34.8) – satisfactory quality, eutrophic state. Mathematical relations between the obtained results of the ecological status assessment of the surface waters of the above-mentioned rivers indicate a significant effect size between them (□2 = 0.973-0.997), with relatively higher values comparing the worst values results. Equations, based on the multifactorial dependence results, are offered. It allows using the Macrophyte Index as a prognostic criterion in the monitoring system of the seasonal dynamics of the surface water quality of the upper reaches tributaries of the Prypyat River.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Музиченко Оксана Семенівна

2. Muzychenko Oksana Semenivna

Кваліфікація: к.б.н., 14.03.09

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пічура Віталій Іванович

2. Pichura Vitaliy I

Кваліфікація: д.с.-г.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бєдункова Ольга Олександрівна

2. Biedunkova Olha Oleksandrivna

Кваліфікація: д.б.н., 03.00.16

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Клименко Микола Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Клименко Микола Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.